

**WYTYCZNE KG PSP
W ZAKRESIE OCHRONY
PRZECIWPOŻAROWEJ
DLA HARCERSKICH
OBOZÓW NAMITOWYCH**

Naczelnik Wydziału Kontrolno – Rozpoznawczego KW PSP we Wrocławiu
bryg. mgr inż. Rafał LIK

Wrocław, dnia 23 kwietnia 2019 r.

WYMAGANIA PRAWNE

OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego zagrożenia,
- zapewnieniu sił i środków do ich zwalczania,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J. t. Dz. U. 2018 r. poz. 620)

Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

**OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA OCHRONĘ PRZECIWPÓŻAROWĄ,
(KIEROWNIK WYPOCZYNKU, KOMENDANT OBOZU...) POWINNA:**

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;

- zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej.

ZAGROŻENIA

POŻARY

WIATROŁOMY

POWODZIE

ZAGROŻENIA

OBÓZ HARCERSKI W SUSZKU WOJ. POMORSKIE

13.07.2017 r.

2 ofiary śmiertelne

38 osób poszkodowanych

STRATEGIA BEZPIECZEŃSTWA

Dokumentacja
obożu

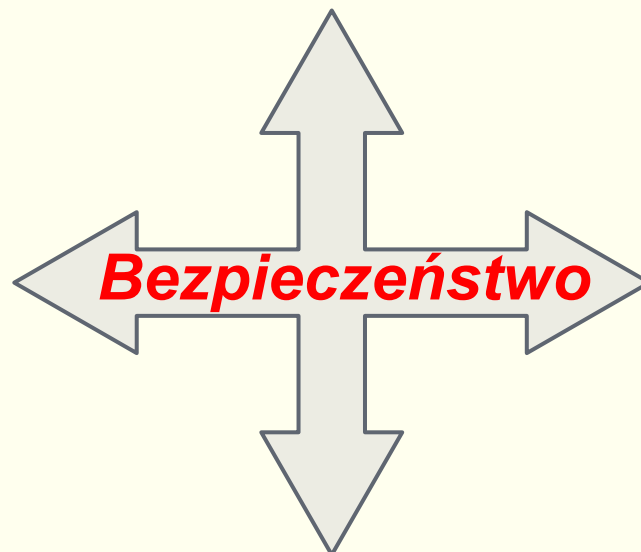
Wiedza, znajomość
przepisów i wymagań

Bezpieczeństwo

Infrastruktura
techniczna

Współpraca
ze służbami
ratowniczymi

STRATEGIA BEZPIECZEŃSTWA

WYTYCZNE KG PSP

https://www.straz.gov.pl/panstwowa_straz_pozarna/procedury_i_wytyczne

KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

Biuro Rozpoznawania Zagrożeń

WYTYCZNE W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA HARCERSKICH OBOZÓW NAMIOTOWYCH

Warszawa, czerwiec 2018 r.

**BRAK REGULACJI
PRAWYCH**

**ZBIÓR ZASAD WIEDZY
ORAZ DOBRYCH PRAKTYK**

ZAPOBIEGANIE POŻAROWI LUB INNEMU MIEJSCOWEMU ZAGROŻENIU

- ✓ **Organizator zobowiązany jest** zapewnić jego ochronę, w tym zabezpieczyć je przed pożarem lub innymi miejscowymi zagrożeniami.
- ✓ Zadania i obowiązki w zakresie ochrony ppoż. powinny być zawarte w **regulaminie wypoczynku**, który określa prawa i obowiązki uczestników obozu, w tym czynności zabronione, wynikające z obowiązujących przepisów oraz zasad wiedzy i dobrych praktyk w omawianym obszarze.
- ✓ **Bezpośredni nadzór** nad stanem ochrony ppoż. **sprawuje kierownik wypoczynku (np. komendant obozu)**.
Osoba jednoznacznie wskazana w regulaminie wypoczynku.

ZADANIA I OBOWIĄZKI (1)

PRZED PIERWSZYM NOCLEGIEM PO PRZYBYCIU NA TEREN OBOZU

Jego kadra i uczestnicy powinni zostać zapoznani z zasadami bezpieczeństwa, w tym przede wszystkim z:

- zasadami ochrony przeciwpożarowej określonymi w regulaminie,
- zasadami alarmowania i ewakuacji w przypadku zagrożenia i przyjętymi w tym zakresie procedurami,
- zasadami postępowania na wypadek powstania zagrożeń,
- miejscami usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego lub innych środków przygotowanych do wykorzystania w sytuacji zagrożenia,
- obsługą podręcznego sprzętu gaśniczego (*osoby wyznaczone do tego celu - zaleca się, aby były to osoby pełnoletnie*).

ZADANIA I OBOWIĄZKI (2)

Na terenie obozu należy umieścić w widocznym i dostępnym miejscu wykaz telefonów alarmowych oraz wyznaczyć osobę odpowiedzialną za:

- Powiadomienie służb ratowniczych w przypadku wystąpienia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia (kierownika i wychowawców).
- Przeprowadzenie ewakuacji w przypadku wystąpienia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

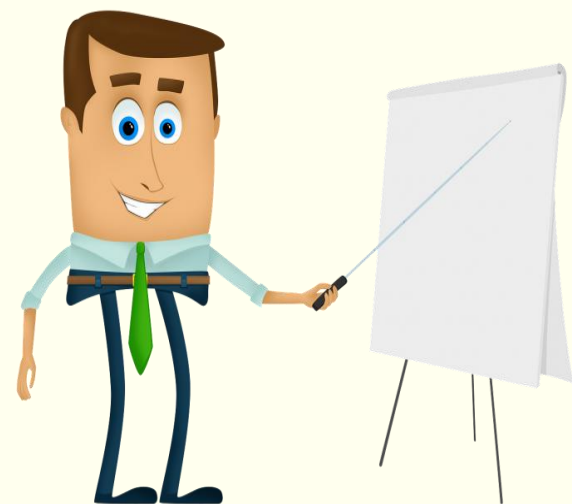

ZADANIA I OBOWIĄZKI (3)

Na terenie obozu należy zdefiniować i wyznaczyć miejsca ważne (istotne) z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej, w szczególności służące do:

- rozpalania ognisk,
- przygotowywania posiłków (otwarty ogień),
- składowania drewna opałowego,
- zbiórki do ewakuacji,
- postoju dla pojazdów,
- użytkowania lub przechowywania butli z gazem płynnym (propan-butan),
- użytkowania urządzeń gazowych,
- lokalizacji stanowiska pracy agregatu prądotwórczego.

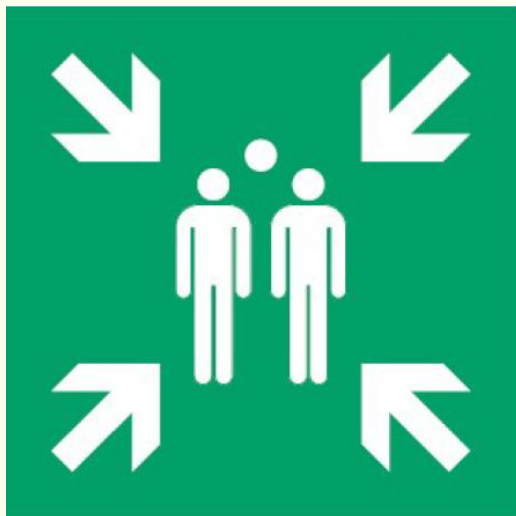

ZADANIA I OBOWIĄZKI (4)

Jednoznacznie i wyraźnie oznakować

**Miejsca zbiórki
do ewakuacji.**

**Miejsca lokalizacji butli
z gazem płynnym.**

Zalecane jest, aby pod znakiem umieścić informacje:

- "Uwaga butle z gazem palnym",
- "Zakaz używania otwartego ognia".

ZADANIA I OBOWIĄZKI (5)

W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej obozu należy:

- utrzymywać w pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej podręczny sprzęt gaśniczy oraz punkty poboru wody do celów ppoż. *(jeżeli występują)*,
- zapewnić środki łączności umożliwiające powiadamianie służb ratowniczych i utrzymywać je w pełnej sprawności,
- utrzymywać w pełnej sprawności technicznej instalacje użytkowe.

ZADANIA I OBOWIĄZKI (6)

Zaleca się, aby w ramach wyposażenia indywidualnego, każdy uczestnik obozu posiadał **latarkę, ubranie przeciwdeszczowe oraz folię termiczną** (tzw. folię życia).

ZADANIA I OBOWIĄZKI (7)

Na terenie obozu należy zapewnić warunki do udzielenia **pomocy przedmedycznej**, w tym wyznaczyć osoby przewidziane do jej udzielenia.

Organizator obozu określa zakres wyposażenia obozu w środki do udzielenia pomocy przedmedycznej oraz pozostałe wymagania w tym zakresie (np. wymagania co do tworzenia odrębnych punktów pomocy przedmedycznej i kwalifikacji kadry).

CZYNNOŚCI ZABRONIONE (1)

Zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie w ewakuacji lub w prowadzeniu działań ratowniczych, w szczególności:

- Zamykanie wyjść z namiotów, w których przebywają ludzie, w sposób uniemożliwiający szybką ewakuację.
- Umieszczanie przedmiotów przed wyjściami z namiotów w sposób utrudniający ewakuację.
- Ograniczanie dostępu do:
 - podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - punktów poboru wody do celów przeciwpożarowych,
 - punktów „odcięcia” mediów (*np. głównego wyłącznika prądu, kurków/zaworów gazowych*).

CZYNNOŚCI ZABRONIONE (2)

- Używanie otwartego ognia i stosowanie innych źródeł zapłonu/ciepła w sposób mogący przyczynić się do powstania pożaru.
- Używanie otwartego ognia w namiotach mieszkalnych.
- Użytkowanie niesprawnych technicznie instalacji i urządzeń użytkowych, w tym agregatów prądotwórczych, urządzeń gazowych oraz butli z gazem płynnym.
- Użytkowanie urządzeń gazowych i agregatów prądotwórczych poza miejscami wyznaczonymi do tego celu.

ZAGOSPODAROWANIE TERNU OBOZU (1)

Obóz należy organizować w sposób:

- Umożliwiający ewakuację jego uczestników do wyznaczonego miejsca zbiórki do ewakuacji.
- Ograniczający rozprzestrzenianie się ognia na terenie obozu oraz na sąsiednie obiekty i tereny przyległe.
- Zapewniający dostęp do obozu dla służb ratowniczych.

Teren dużego obozu należy podzielić na sektory $< 2\ 500\ m^2$.

Wyznaczyć i oznakować „MIEJSCE ZBIÓRKI DO EWAKUACJI”

ROZPALANIE OGNISK (1)

Przed organizacją obozu należy **uzyskać zgodę** właściciela terenu **na rozpalanie ognisk**.

Ognisko można rozpalać wyłącznie w miejscu do tego wyznaczonym i do tego celu przystosowanym, z uwzględnieniem warunków atmosferycznych, okresowych ograniczeń lub zakazów w tym zakresie (*silne wiatry, wysoki stopień zagrożenia pożarowego w lasach itp.*).

Miejsce do rozpalania ogniska należy wyznaczyć w sposób ograniczający możliwość rozprzestrzeniania się ognia poza obszar paleniska.

ROZPALANIE OGNISK (2)

Palenisko zaleca się oddalić od:

- koron drzew > 6 m,
- szlaków komunikacyjnych (ewakuacyjnych) > 10 m,
- elementów zagospodarowania terenu obozu (m. in. namiotów, ogrodzenia itp.) > 10 m,
- budynków murowanych > 12 m,
- budynków drewnianych i innych budynków i obiektów wykonanych przede wszystkim z materiałów palnych > 16 m,
- pól uprawnych, nieużytków rolnych > 16 m.

ROZPALANIE OGNISK (3)

Przygotowanie miejsca do rozpalania ogniska:

- Wyznaczyć i okopać palenisko.
- Usunąć ściółkę leśną (*w przypadku terenów nieleśnych wierzchnią warstwę suchej roślinności*) w promieniu >2 m od paleniska.
- Przygotować podręczny sprzęt umożliwiający natychmiastową interwencję oraz całkowite ugaszenie ogniska (*np. wiadro z wodą, wiadro z piaskiem, gaśnicę, tłumicę, szpadel itp.*).
- Wyznaczyć w pobliżu podręczne składowisko drewna opałowego - zaleca się w odległości od 3 do 6 m od paleniska.

ROZPALANIE OGNISK (4)

W ramach **podręcznego składowiska drewna opałowego** można przechowywać drewno w ilości nieprzekraczającej dobowego zapotrzebowania, lecz **nie większej niż 1 m³**

Miejsce rozpalania ognisk **od momentu rozpalenia ognia** do całkowitego wygaszenia ogniska powinno być **pod stałym nadzorem** osoby wyznaczonej do tego celu.

WYPOSAŻENIE W PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY (1)

Dla obozu przeznaczonego > 30 osób
lub o powierzchni > 500 m²
lub obejmującego > 10 namiotów
oraz w każdym sektorze obozu
podzielonego na sektory

**należy przewidzieć co najmniej
jedno stanowisko z podręcznym
sprzętem gaśniczym**

umożliwiającym podjęcie próby
ugaszenia pożaru we wczesnej
fazie jego rozwoju.

WYPOSAŻENIE W PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY (2)

Zaleca się wyposażać stanowisko z podręcznym sprzętem gaśniczym co najmniej w: koc gaśniczy, tłumicę, szpadel lub łopatę, wiadro lub inny pojemnik wypełniony piaskiem o pojemności 10 l oraz jeden z niżej wymienionych sprzętów:

- hydronetka o pojemności 20 l napełniona wodą,
- 2 zabezpieczone wiadra o pojemności co najmniej 10 l, każde napełnione wodą,
- 1 gaśnicę o skuteczności gaśniczej co najmniej 21A.

Należy zapewnić wymaganą odległość oraz dostęp do ww. stanowiska (odległość do 30 m, wolny teren w promieniu 1 m).

Zaleca się zapewnienie oświetlenia stanowiska ze sprzętem gaśniczym.

DOKUMENTACJA OBOZU (1)

Dokumentacja powinna składać się z części opisowej oraz planów graficznych.

Część opisowa dokumentacji obejmuje:

- regulamin wypoczynku,
- procedury określające organizację alarmowania i ewakuacji,
- instrukcje postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Plany graficzne obejmują:

- szkic zagospodarowania terenu obozu,
- szkic określający lokalizację terenu obozu względem dróg dojazdowych.

DOKUMENTACJA OBOZU (2)

Plany graficzne powinny zawierać:

- Oznaczenie lokalizacji namiotów oraz innych obiektów znajdujących się na terenie obozu oraz obiektów sąsiednich znajdujących się poza terenem obozu w odległości co najmniej 20 m (*wraz z opisem ich funkcji, np. namiot gospodarczy, stołówka, kuchnia, dyżurka, kwatera komendanta*).
- Lokalizację obozu z oznaczeniem dróg dojazdowych zapewniających połączenie z najbliższą drogą publiczną (możliwość identyfikacji dojazdu przez straż pożarną oraz inne służby, np. poprzez wskazanie kilometrażu drogi właściwego dla miejsca lokalizacji zjazdu na teren obozu).

DOKUMENTACJA OBOZU (3)

- Informacje o dostępności wody do celów przeciwpożarowych (w odległości do 250 m od obozu) lub jej braku.
- Schemat (plan) graficzny ewakuacji wraz z oznaczeniem miejsca zbiórki do ewakuacji.
- Lokalizacje miejsc odcięcia mediów zasilających obiekty znajdujące się na terenie obozu, w tym przede wszystkim wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego (wzgl. kurków głównych gazu, jeżeli występują), lokalizacje butli z gazem oraz usytuowania urządzeń gazowych.
- Lokalizacje podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Inne istotne z punktu widzenia ochrony ppoż. dane.

DOKUMENTACJA OBOZU (4)

Plany graficzne sporządza się z wykorzystaniem podkładów odzwierciedlających rzeczywisty stan terenu.

Zastosowane oznakowanie powinno być czytelne oraz łatwe do zidentyfikowania w oparciu o załączoną legendę, zarówno dla użytkowników obozu, jak i służb ratowniczych.

Dokumentację obozu należy przygotować i udostępnić na żądanie Państwowej Straży Pożarnej, np. podczas czynności kontrolno-rozpoznawczych.

ORGANIZACJA ALARMOWANIA I EWAKUACJI (1)

Dla obozu (sektorów obozu), należy opracować zasady (procedury) określające organizację alarmowania i ewakuacji, obejmujące takie zagadnienia jak:

- Rodzaje komunikatów ostrzegawczych lub sygnałów alarmowych informujących uczestników obozu o konieczności ewakuacji oraz sposób ich rozgłaszania na terenie obozu.
- Wyznaczenie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie i nadzorowanie ewakuacji (np. pełnoletni opiekunowie).

ORGANIZACJA ALARMOWANIA I EWAKUACJI (2)

- Wyznaczenie i oznakowanie miejsca zbiórki do ewakuacji.
- Wyznaczenie osób odpowiedzialnych za rozgłaszanie komunikatów ostrzegawczych lub sygnałów alarmowych.
- Określenie kierunków i dróg przemieszczania się do miejsca zbiórki do ewakuacji.
- Sposób sprawdzenia (weryfikacji) liczby ewakuowanych osób, w odniesieniu do liczby uczestników obozu (wzgl. sektora), oraz ich identyfikacji.

Po zapoznaniu uczestników obozu z procedurami określającymi organizację alarmowania i ewakuacji, należy w ciągu 3 dni przeprowadzić co najmniej 2-krotnie, praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji.

Procedure:

- ## POŻAR

Zakładowa Służba Ratownicza:

EWAKUACJA

KORRIDOR

SEKTOR: _____

Odpowiedzialni za ewakuację:

GŁOŚŁ ALARM

**WEZWIJ STRĄŻ POŻARNĄ
TEL. 998**

**OKNA I DRZWI PRZYKRYJĄ
EWAKUJĄ SIĘ POZA BUDYNEK**

**INSTRUKCJA
WYJAZDU
Z BUDYNKU ALARMU
WIEI I PŁOCHU**

**PRZYKRYJ SIĘ
W PRZECIEGŁOŚĆ
EWAKUACJI PRZED
ZAGROŻENIEM
JAKI PŁOCH PRZYKRYJ**

**WYJAZD
Z BUDYNKU
EWAKUACJA
WYJAZD
Z BUDYNKU**

PUNKT ZBIORU OSÓB EWAKUOWANYCH

POSTĘPOWANIE PODCZAS ZDARZEŃ (2)

Obowiązki:

- Kierownika wypoczynku (np. komendanta obozu).
- kadry obozu (w szczególności wychowawców).
- Uczestników obozu.

Ustalenia:

- Sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Wyznaczenie osób do obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- Wyznaczenie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie ewakuacji.
- Zasady powiadamiania służb ratowniczych, w tym wyznaczenie osób do przekazania informacji o zaistniałym zagrożeniu,
- Sposoby współpracy ze służbami ratowniczymi.

POSTĘPOWANIE PODCZAS ZDARZEŃ (3)

Wyładowania atmosferyczne - zalecenia:

- Schronić się w budynku lub innym obiekcie budowlanym wyposażonym w instalację piorunochronną.
- W ostateczności w samochodzie lub autokarze, nieznającymi się pod drzewami i innymi obiektami, które będąc w większym stopniu narażone na wyładowania atmosferyczne mogą powodować zagrożenie dla ludzi w tych pojazdach.
- W przypadku przebywania na terenie otwartym (*unikać przebywania bezpośrednio pod drzewami, słupami lub innymi odrębnymi obiektami wysokimi, które są w większym stopniu narażone na wyładowania atmosferyczne*).
- Kucnąć w obniżeniu terenu ze złączonymi i podciągniętymi pod siebie nogami (*nie siadać, ani nie kłaść się na ziemi*).
- W przypadku zwartej grupy osób - rozproszyć się zachowując odległość kilkudziesięciu metrów pomiędzy sobą.

Dziękuję za uwagę

